ч. 114 (14.012). Львів, субота 4. травня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504-060. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло". Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Новий архидіякон гр.-кат. Митрополичої Капітули.

Ректор Богосл. Академії у Львові **о. д-р Йосиф Сліпий** іменований архидіяконом (мітратом) гр.-кат. Митрополичої Капітули. У тому характері матиме Номінат Службу Божу в неділю 5. п. м. в 10. рано у церкві св. Юра. Щиро витаємо відомого громадянина і церковного діяча на новому церковному становищі і бажаємо Йому якнайкращих успіхів на новому терені праці.

Другий Міжнародній Конґрес Бібліотек і Бібліоґрафії.

Інтернаціональна Федерація Асоціяцій Бібліотекарів улаштовує цього року другий „Міжнародній Бібліотечний та Бібліографічний Конгрес". При цьому подає такі відомості париська газета „Le Temps":

Від 20. по 30. травня в Мадриді, Саламанці, Севільї і Барсельоні відбудеться Міжнародній Бібліотечний і Бібліографічний Конгрес. Поза засіданнями передбачено кілька вистав, оглядин, принять та екскурсій. Має бути пять пленарних засідань: відкриття (в присутности президента республики), засідання розпорядче, засідання, присвячене міжнар. випозичуванню книг, засідання, присвячене бібліотечній справі і сучасному життю та закриття в Барсельоні. Запрошення взяти участь у конгресі звертаєтьcя не лиш до бібліотекарів і бібліографів, але й до бібліофілів, книгарів, виховників і взагалі до всіх осіб, що їх цікавить доля книжки й бібліотек. Анрі Леметр, 17 рю Суфльо. Париж 5, французький делегат (M. Henri Lemaitre, 17, rue Soufflot, Paris 5, délégué français), висилатиме тим особам, що до нього звернуться, детальну програму засідань конгресу й офіційну брошуру з відомостями про подорож, гостинниці й таке інше. Вписуватися просять якнайшвидше у п. Т.-П. Севенсма, генерального секретаря Інтернаціональної Федерації Асоціяцій Бібліотекарів, Ліга Націй, Женева (M. T.-P. Sevensma, secrétaire général de la Fédération Internationale des Associations de Bibliothécaires, Société des Nations, Genève).

Рада Української Бібліотеки ім. С. Петлюри в Парижі на своєму засіданні 17. квітня ухвалила взяти в конґресі участь, виславши делеґатом, коли буде на це змога, В. Прокоповича. Разом з цим постановлено цю ухвалу подати до відома українським науковим установам і бібліотекам.

Рада Бібліотеки просить тих, що мають вислати своїх делеґатів на цей конгрес, в цілях координації повідомити про це Українську Бібліотеку ім. С. Петлюри в Парижі (Bibliothèque Ukrain. S. Petlura, 41, rue de la Tour d'Auvergne, Paris 9), щоб мати можливість заздалегідь порозумітися щодо репрезентації українських бібліотек і нашої участи в конґресі, а при переїзді через Париж навязати особистий контакт з представником бібліотеки.

Тіж установи, які свого делеґата не збираються посилати, Рада просить прислати короткі дані про свою бібліотеку і ті відомості, якіб вони вважали потрібними дати.

Коли Рада дістане потрібні матеріяли, вона має намір за допомогою редакції „Тризуба" видрукувати французькою мовою реєстр наших головних бібліотек, подаючи про кожну короткі відомості: точну назву, адресу, рік заснування, завдання, характер, склад, кількість книжок, діяльність видання, імя бібліотекаря.

Підписали французько-большевицький договір.

У четвер, 2. травня ц. р. ввечір у міністерстві загорд. справ мін. Ляваль і большевицький амбасадор Патьомкін підписали французько-большевицький договір. Документ складається зі вступу, пятьох статтей і кінцевого протоколу. Обі держави зобовязались до негайної спільної акції проти держави, яка напалаб безпосередньо на їх европейські кордони.

На вступі обі держави покликуються на договори в Льондоні, Стрезі і Женеві і запевняють, що метою нового пакту зорґанізувати безпеку в Европі. Одначе обі держави не вирікаються східного пакту, який вважають найкращою запорукою мира.

В першій статті Франція і СССР зобовязуються радити спільно над кожним випадком, який загрожував би порушенням їх території або обмеженням політичної незалежности. На випадок нападу або загрози нападу обі держави звернуться негайно до Ради Ліґи Націй.

Друга стаття говорить про взаємну допомогу обох держав, якщоб Рада Ліґи Націй не могла одноголосно вирішити, яких санкцій слід хопитись проти держави-напасника.

Третя стаття пригадує постанови 16 статті пакту Ліґи Націй про негайну взаємну допомогу, якщоб Франція або СССР впала жертвою неспровокованого нападу.

Четверта стаття стверджує, що вищезгадані постанови не можуть зменшити зобовязань обох держав, які вони мають супроти пакту Ліґи Націй.

Пята стаття означує час договору і форму його виповідження.

Кінцевий протокол говорить про те, як треба інтерпретувати повищі статті. Стверджує, що повищі постанови не торкаються конфлікту, який може виринути поза Европою. Каже, що колиб Рада Ліґи Націй не видала однозгідного осуду і якщоб напали безпосередно на їх европейські кордони Франція і СССР зобовязуються взаємно собі допомогти. Крім того протокол каже, що обовязують далі договори, які обі держави давніше підписали і зареєстрували їх у Лізі Націй.

Політичні кола запевняють, що Франція і СССР підпишуть незабаром ще військовий і господарський договір, щоб затіснити політичну співпрацю.

Договір підписали з поспіхом тому, що большевицький уряд побоювався, щоб після оголошення тексту парафованого документу не знялась буря протестів французької опінії і не припізнила його підписання.

Політичні кола запевняють, що тепер Франція поведе дипльоматичну кампанію у Берліні і Варшаві та столицях прибалтійських держав, щоб ці держави підписали східний пакт у зміненій формі.

Мін. Ляваль приїде до Варшави 8. травня ц. р. і по двох днях виїде до Москви, де буде 3 дні.

Війна скінчиться революцією?

МОСКВА, 3. 5. ПАТ. У 1-травневому числі „Правди" виступив Карло Радек зі статтею, в якій зазначує, що нова війна, викликана капіталістичними державами, мусить скінчитися революцією. Червона армія буде боротися на території противника.

Присилайте передплату!

Лікарів багато, а хорий умирає.

Прага, квітень 1935.

В европейській політиці панує далі хаос. Далі все тут у постійному русі, все плинне; нема нічого тріваого, нічого певного. **„Певна є лиш загальна непевність"** — як сказав один дотепний французький журналіст. Нині і далі ніхто не сумнівається, що небезпека війни є все ще актуальна. Ніхто тільки не може ясно сказати, звідки може вийти перше полумя нової світової пожежі, хто зачне і хто з ким та проти кого піде. Розвязка цього питання — це найтяжча проблема сучасної европейської політики і їй присвячені всі зусилля европейської дипльоматії. Назверх ці зусилля носять іншу назву, меньше драстичну і більше вспокоюючу: **„шукання засобів для збереження і закріплення европейського мира"**. Під цим гаслом відбуваються теж всі ті конференції, на яких недостачу ніхто не може тепер нарікати. Ніколи ще не було їх стільки, скільки тепер, а це теж наглядний доказ небезпечної ситуації. Чи тільки небезпечної?

Европейський мир тяжко хорий — каже той самий дотепний французький журналіст. Багато лікарів, — смерть хорого, особливож коли кожний з них лічить цього хорого іншими методами й за іншими рецептами. А так лікують теж і европейський мир.

Один із ліків, яким лікують тяжко хорий европейський мир — це **„безпека"**. Цей лік приписують хорому париські лікарі. Їх метода дуже проста: Ми і наші союзники виграли війну, а в мирових договорах ми досягнули всього, чого лиш бажали. Ми всі маємо досить свого і по чуже не сягаємо. Зате боїмося, щоб нам ніхто цього „нашого" не забрав. Колиб колись показалося, що нам звідкись така небезпека загрожує, всі мусять нам прийти в допомогу, а щоб таке могло статися, всі мусять до цього зобовязатися. Це відстрашить напасника і тоді ніхто не відважиться сягнути по „наше". Це і ця „европейська безпека" — єдиний успішний лік для видужання тяжко хорого европейського мира.

Зовсім іншу методу лікування й іншу рецепту мають берлінські лікарі: **рівноправність**. Ми, німці, кажуть вони, є теж культурним народом. Маємо капітал, картелі, трести, банки, сильну владу, жандармерію, поліцію. Зате ви маєте ще примусову військову службу, сильну армію, тяжкі гармати, танки, дредноути, літаки-бомбомети, а за океаном кольонії і в них великі засоби маєтків та людей. Мир? Його можна зберегти лиш тоді, коли і ми будемо мати все те, що ви маєте. Мир можна вдержати тільки між народами, що стоять на однаковому рівні цивілізації. Війна проти некультурного Китаю чи Абісинії не перешкоджає зовсім тому мирові, про який і ми думаємо. СССР теж не можна зараховувати до цивілізованого світа. Якщо англійці і французи мають свої кольонії в Азії й Африці, то чому ми не смілиб кольонізувати Східної Европи? Пустіть нас туди! Це щойно буде правдива рівноправність — буде мир.

Лік англійських лікарів називається: **рівновага**. Мир можна зберегти лиш при задержанні договорів. Цих договорів треба придержуватись, оскільки йде про зброєння і про кольонії. Одначе не можна не бачити, що і рівновага є оправданим домаганням і що переможці мусять щось попустити з постанов мирових договорів.

зокрема, коли йде про „вигоди" інших. Нема ніякого сумніву, що безпеку треба закріпити там, звідки можна було би сподіватися загрози для англійських інтересів і тому то, коли йде про небезпеку летунського нападу на Англію, треба британські границі пересунути аж над Рейн. Одначе ще це зовсім не значить, щоб уряд Великої Британії пік собі пальці при забезпечуванні совітських чи литовських границь. Але найважнішою в англійській лікувальній методі є засада, що в Европі не сміє істнувати ніяка група держав, яка булаб така сильна, щоб обійшлася без Англії. Щойно тоді ключ до мира буде добре схований в сейфах Льондону і це щойно буде правдива рівновага — буде мир.

Скажіть, не дотепно?

Але на цім іронічний і гірко-правдивий дотеп французького журналіста не кінчиться. Само собою розуміється, що при такій тяжкій хоробі, на яку нездужає европейський мир і ще до цього, коли є так багато лікарів, які лічать хорого такими ріжними методами й ліками — потрібні часті конзилії. Ці конзилії — це ось ці безнастанні конференції. Не думайте, що всі вони без успіхів. Зовсім ні. Ось наприклад успіх римської конференції був у тому, що могла відтак відбутися льондонська конференція. Льондонська конференція принесла велику полекшу хорому тим, що після неї могли відбутися конзилії в Берліні, Москві, Варшаві та Празі. І вони не були даремні, бо саме вони уможливили конференцію в Стрезі. Стрезька конференція мала знову вирішне значіння для женевських нарад, які в свою чергу підготовили грунт для нового конзілія в Римі. Треба надіятися, що і майбутня римська конференція буде мати свій успіх, бо підготує конференцію в Льондоні. І хто сміє сказати, що справа збереження мира не розвивається успішно і надійно? Ви не дивіться на те, що Німеччина тимчасом знищила одну з основних точок версайського мирового договору. Вона за це дістала своє в Женеві і... їй лишили „вільний шлях повороту до Союзу Народів". Не забувайте теж на те, що і стрезькій конференції і Раді Союзу Народів „удалося найти формулу" — а це не значить нічого іншого, як лиш те, що і німецький вовк ситий і коза мира — бодай про людське око — теж ціла. Франція дістала в Женеві сатисфакцію, а Німеччині лишилась армія. Щоб інші держави, які зобовязані мировими договорами, не взяли собі прикладу з Німеччини, лікарі найшли й на це лік. Ці держави по доброму, себто за згодою інших, дістануть своє, а тоді можна буде теж розвязати т. зв. середноевропейську проблему. „Европейські держави погодилися, що в цій справі погодяться"...

Ще один успіх треба записати в користь лікування хорого европейського мира. Німеччина заявила, що вона готова підписати на Сході Европи договори про ненапад навіть тоді, коли інші контрагенти зобовяжуться між собою до взаїмної допомоги. Як представляє собі Німеччина цей пакт — це вже інша річ, але важне те, що з нею можна буде знову далі в цій справі переговорювати. Іншими словами: **перед лікарями стає перспектива дальшого лікування й нових конзилій**, при чому оптимісти мають право сказати: а всеж таки війни ще нема! Виж знаєте, що коли хтось дуже тяжко хорий, то його близькі віддихають спокійніше й тоді, коли його стан очевидно не погіршився. Але як довго видержить хорий такий стан затяжної недуги?

Дехто думає, що хорому европейському мирові не можуть помогти лиш самі лікарі-дипльомати та їхні конзилії і звертають увагу на те, що власники великих фабрик зброї теж щось радять і що акції їхніх великих концернів не мають найменшої причини до того, щоб падати в курсі. Ще дехто думає знову, що хорому може допомогти лиш рішучий крок — **операція**. А я вам пригадаю, що є така приповідка: операція повелася, але пацієнт умер.

М-н.

Ще про Михайлівський Собор у Києві.

Перед двома днями — в ч. 111. нашого часопису — подали ми в передовиці про проект збурення Михайлівського Собору в Києві, одної з найстарших і найкращих памяток українського церковного мистецтва та насвітлення цього трагічного факту „товаришами-архітектами" з червоної Москви. А саме, що „Михайлівський Собор не представляє собою історичної вартости..." (Вечерн. Москва з 26. березня п. р., ч. 70). Автор нашої передовиці протиставив цьому варварському і вандальському твердженню факт, що в провіднику по Києві, виданому також, історичній і мистецькій цінности Михайлівського Собора присвячено цілих 14 сторінок. Сьогодні в наші руки дісталася ще одна цікава книжка: („Führer durch die Sowjetunion") („Провідник по Совітському Союзі"), виданий в 1929 р. в Берліні Товариством Культури Звязку Совітського Союзу з Закордоном. У цьому „Провіднику" — який, до речі, вийшов і в англійській і французькій мові — читаємо на стор. 706. таке в **дослівному** перекладі: „...На північно-східнім кінці площі, багато украшеній квітниками, находиться **Михайлівський Монастир** із собором, який вибудовано в візантійському стилі за часів князя Святополка в 1108 р.; дві побічні нави з бароковими штукатурами і філярами побудовані в 18. ст. зреформували цілковито кольишній вигляд церкви. Бані виложені **гарними українськими кафлями** ріжних красок і малюнків. У середині, на східній стороні, **останки мозаїки з 12. століття**". Ось відомости, які подає **офіціяльний** провідник по Сов. Союзі! Але для „товаришів" академіків і професорів архітектури Штейнбергів, Чепунінів і Веснінів Михайлівський Собор „не представляє собою історичної вартости"... Мабуть вони інакше про нього говорили би, колиб він не був такий дорогий — усім українцям...

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— До Києва приїхала 27. квітня прогулька чехословацьких учителів під проводом В. Ковічка.

— На Литві створять міністерство пропаганди.

— У провінції Люпна на Филипинах вибухло повстання. Кілька старшин, вояків і поліціянтів ранені. Телефонічна комунікація перервана між південною і північною частиною Филипин. Американські кола запевняють, що повстання викликали противники проекту нової конституції.

Д-Р ЕВГЕН ГРИЦАК. 2)

ВЕЛИКДЕНЬ

В УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНІХ ПРИПОВІДКАХ.

(Докінчення.)

Великдень, як усе радісне й бажане, швидко приходить і хутко минає. Тому нарід каже: „Де той у Бога Великдень, є він уже із крашанками й пасками". Подібно висловлено жаль, що святки так швидко проминули: „Великдень уже би й конем не здогонив, так борзо минув", або „От пробі — Великдень, а він зовсім невеликий".

Найяскравішим і найбільш сутнім атрибутом Великодня є паска, „свячене" й крашанки; тому саме дуже багато приповідок торкається цієї теми. Найперш бачимо велику радість, при чому підкреслена тілесна й духова користь: „Дождалисьмо паски, а за тим дождемо і Божої ласки" і „Слава Ти, (= Тобі) Боже, за ту ласку, що освятив піп паску". Паску дається навіть звірятам, як це бачимо разом з умотивуванням у приповідці: „На Великдень перший крайчик свяченої паски треба викинути псу крізь вікно; то, як сі, борони Боже стече (= сказиться), то й гет потече".

Такий самий звичай є теж і на В. Україні, як бачимо зі збірника Номиса: „На, рудий, паски, щоб і ти святки знав" і варіянт до цього: „На, паски щоб і ти знав, що сьогодня Великдень". Паска має бути пшенична — біла по народній традиції. Колиж є вона інша, то до Великодня не належить і тому повстало багато приповідок про „гречану паску", що має означувати якусь непотрібну річ, або дурницю, як це бачимо із цих прикладів: 1) Буде (обійдеться) Великдень без гречаної паски" і 2) „Дочекався Грицько гречаної паски" та варіянт до цього: „Дочекалася баба гречаної паски" (= ждав хтось добра, а дочекався ще більшого лиха).

Як паска, так теж і яйце є символом Великодня, тому теж вислів „дочекатися свяченого яйця" значить діждатися Великодня, або кажуть теж на означення часу „до священого яйця". Подібно приповідка „Дождалися Великодня, то не їсти яєць" висловлює образово розчарування, а пословиця „Дороге яєчко к Великодню" значить: усяка річ має ціну в свому часі. Свячене яйце тісно зеднується з писанкою, що теж є атрибутом Великодня, як це бачимо в приказці: „Христос воскрес та в лисинку (?), дайте яйце і писанку".

Далі йде свячене, злучене безпосередньо з Великоднем, як це жартівливо висловлено в приповідці: „Обійдеться без свяченого аж до воскресеного" (= Воскресення) і в другій подібній: „Посвятити буде що, але на Воскресення". Смакуни волікть усяке мясо, напр. традиційне печене порося („Байдуже паски, аби порося"), або ковбасу, як це бачимо з жартівливої приказки при горілці: „Дайже, Боже, діждати — яйцями товкати... ковбасою запихати, Христос Воскрес казати". Мабуть із мотивів гігієнічних (люди їдять багато товщів) повстала приказка, що в ній забороняється пити воду: „Хто на Великдень пе за обідом воду, ніколи не пообідає без води". Про свячену сіль вірить нарід, що вона помагає „на ріжні хороби".

Наверх обовязує людей у таке врочисте свято гарна одежа, а головним чином традиційна „біла" або „чиста сорочка": „К Великодню сорочка хоч лихенька, аби біленька", а про невірну жінку говорить приповідка, що вона бодай двічі в рік дає чоловікові чисту сорочку, а саме на Великдень і Різдво. Тому теж і сироті, що для неї „чужа ласка Великдень" належиться біла сорочка бо тільки по цьому пізнає вона, що це велике свято.

Від співаних на Великдень гагілок або гаїлок повстала приповідка: „Ціла гаїлка була би за тобов", що значить: люди бігли би дивитися, як на „гаїлку"; від великодних дзвонів: „То великий дзвін, що як задзвонять на Великдень, то аж до другого Великодня гуде". Остання приповідка опирається на народній легенді про велитенський дзвін, що гуде цілий рік, а мав бути у Львові або в Києві. Образово пристосовують цю пословицю до завзятої в гніві людини, що любить довго сердитися.

Цікаве повіря збереглось в приповідці, записаній у селі Мшанці старосамбірського повіту: „Де вовк на Великдень почує голос дзвонів, там буде цілий рік крутитися". Тому, як зазначує Франко подекуди в гірських селах не дозволяють цілий день дзвонити.

Скрізь по всіх українських землях другий день свят має назву „обливаний" у Галичині, а „поливаний" понеділок на Україні. Одначе в деяких селах у Велик. понеділок справляють празник і тому в них є „обливаний вівторок". Франко зазначує, що так є в його родинному селі Нагуєвичах і тому там уживають приповідки: „Буде тобі обливаний вівторок" = будуть тебе бити, будеш мати немилу пригоду.

Як селянам виляже збіжжя або лен, то подекуди люди складають забобонно вину на господарів, як це бачимо в жартівливій поговірці: „Як на Великдень у день спить господар, то виляже пшениця, а як спить господиня, то виляже льон".

У великодніх приповідках згадує нарід і священиків і то в додатньому світлі: (Слава Ти, Боже, за ту ласку, що освятив піп паску, і з негативного, іронічно-жартівливого боку: 1) Коли піп посвятив паску, то не стою о його ласку; і 2) Колиб то можна бути через зіму котом, через літо пастухом, а на Великдень попом. В останніх 2 приповідках бачимо відтомін матеріяльної залежности селян від священика, звідкіля випли-

Постачання праці в Німеччині.

Ця стаття німецького міністра праці **Зельдте**, що її дістав для „Діла“ наш постійний берлінський кореспондент д-р З. Кузеля, появилась рівночасно в передовій будапештенській мадярській газеті „Мадярський Економіст“. — Ред.

Навіть і ті заграничні обсерватори, що до нової Німеччини відносились радше з неприхильністю ніж з приязню, не можуть заперечити сьогодні успіхів німецької політики відносно постачання праці. Ці успіхи проявляються між іншим у тому, що 31. І. 1935 не було вже в Німеччині навіть 3 міліони безробітних, підчас коли в хвилині приходу націонал-соціялістів до влади — 31. І. 1933 було їх більше як шість міліонів. До того число з 31. І. 1935 представляє ще навіть відносно некорисний образ, бо в осені 1934 число безробітних виносило вже лише біля 2 і чверть міліона. Наскільки крива, що представляє зайнятих працею, літом зростає до гори й наскільки робітники находять у тому часі працю — передовсім у сезонових будівельних підприємствах, — настільки треба рахуватися з переходовим зростом безробіття підчас мокрих і холодних зимових місяців, коли то будівельні роботи, так над як і під землею, мусять переважно спочивати. У наступних місяцях, правдоподібно вже в квітні, коли поволи зачинатимуться будівельні роботи, спадатиме знову й число безробітних. У дійсності вже в лютім ц. р. зменшилась скількість безробітних знову на 220.000. Це особливо гідне уваги, коли зважимо, що сталось це ще в зимовому періоді. Майже зовсім не минемось з правдою, коли ствердимо, що безробіття в Німеччині зменшилося тепер у порівнанні з найвищим його станом із початку 1933 р. не тільки на половину, але майже на 2/3 і що Німеччина зближається вже поволи до того стану, коли лишається лише незначна частина безробітних. Требаж бо памятати, що зовсім побороти й усунути безробіття в новітньому господарському організмі з його ріжнородними розвоєвими соціольогічними тенденціями — **це річ не до виконання**. Приходу цієї стадії, каже нам надіятись досить значний брак фахових робітників, що його відчуває сільське господарство й деякі галузі промислу. Ця проблема зобовязує до того, щоби звернути особливу увагу на вишколення молодого покоління.

Коли німецькі успіхи в справі постачання праці мусить кожний, — один охоче, другий не надто радо — признати, то навіть прихильні для Німеччини чужинці доходять ще часами в своїх осудах щодо **методи фінансування** постачання праці до некорисних кінцевих висновків, що не відповідає правдивому станові річей. Це можна собі частинно в той спосіб пояснити, що успіхи постачання праці може кожний без труду пізнати зі звичайного статистичного показчика стану безробітних, затеж при загальному осуді фінансових досягнень треба брати під увагу численні поодинокі питання з ріжних ділянок державного та господарського життя. Тому то й тут не так легко представити собі все ясно. Всеж я маю добру волю спробувати представити загальний образ того, не звертаючи уваги на дрібнички, що для заграниці є напевно лише справами меншої ваги.

Постачання праці в Німеччині послугується **системою ріжнородних посунень**, що зазублюються одно за одне та взаїмно себе доповняють. В дійсності діляться вони на такі групи:

1. Розділювання додаткових публичних доручень і робіт;
2. Уможливлення розділювання приватних доручень через уділення публичної помочі;
3. Заохота до розділювання приватних доручень через уділення податкових облекшень;
4. Викликання зросту консумції.

Щодо груп 3) і 4), які були рідко зачіпною точкою критики, скажемо коротко лише кілька слів: Податкові полекші, що їх ввели в Німеччині (передовсім наприклад **знесення автомобілевого податку**, коли йде про нові особові авта), **звільнення** від податку новозакуплених машин або лише їх складових частин і передбачена в новому доходовому податку збільшена можливість **відписання для короткотриваючих господарських дібр** нерухомого майна спричинили незвичайний оборотовий зріст. Внаслідок цього приходовий недобір, що його нема змоги означити зовсім докладно чисельно, можуть покрити вистарчаючо збільшені прибутки на інших ділянках публичного господарства. Про висліди постачання праці цією дорогою хай свідчить хочби цей приклад: в грудні 1932 р. припадало на один робучий день по 12,6 нововироблених особових авт, у грудні 1934 випускали їх фабрики в одному робучому дні вже 387,9.

Коли говоримо про кроки уряду відносно викликання збільшеної консумції, маємо перш усього на увазі заведення **супружих позичок**, що їх вже уділено в 1933 і 1934 рр. кругло 365.000 на загальну суму 200 міліонів нім. марок. Уділювання цих позичок уможливлює **підвищене оподаткування нежонатих і незамужних, що** зобовязані до плачення доходового податку. Одначе в данім випадку йде не лише про пересунення покупної сили, бо супружі позички дають у висліді цілий ряд інших корисних наслідків. Вони спричинюють **сильний зріст заключування подруж і зменшують на ринку праці скількість жіночих робучих сил, вони сприяють розвоєві напрямних популяційної політики німецького уряду** та викликують врешті **велике запотребування хатнього уряджения** й домашнього знаряддя так, що в відносних галузях промислу зріс збут товарів далеко понад нормальний стан.

Але й згадані під 1) і 2) посунення уряду мають під фінансово-політичним оглядом неабияке значіння. Щоби викликати розділювання **приватних** замовлень, поспішив уряд з допомогою особливо коли ухвалив знаний закон **про направу будинків** з осені 1933 р. Як додаток на направу та перебудову мешкальних будинків виплатив уряд 500 міл. нім. марок, до чого треба ще дорахувати деякі відсоткові винагороди за ту частину робіт, що її фінансували власники домів. Розподіл інших публичних замовлень і робіт уможливили державній адміністрації, поодиноким краям, громадам, комунальним союзам і т. п. головно три програми про постачання праці. Дві перші з них приготовили вже були попередні уряди, але щойно уряд Гітлера перевів їх направду в життя. Фінансову основу цих трьох програм можна побачити на підставі наступного зіставлення:

Програма з літа 1932 302 міл. нім. марок, з початку 1933 р. — 600 міл. нім. марок, з 1. VI. 1933 р. — 1000 міл. нім. марок. Разом 1.902 міл. нім. марок.

При катастрофальному положенні, що в ньому находилось до початку 1933 р. німецьке господарство, не можливо було само собою дістати цих сум ані з якихнебудь резерв, ані не було змоги їх набути дорогою позички. За потрібними **грошевими засобами** треба було шукати в інший спосіб. Тому то підставою фінансування тих робіт були спершу векслі, зовсім такі самі як звичайні торговельні векслі, при чому нім. уряд перебрав зобовязання викупити ці векслі до 1938 р. Це зобовязання уряду дозволило Райхсбанкові ці векслі, призначені для постачання праці, редисконтувати та в цей спосіб достарчати потрібні на цю ціль грошеві суми.

На викуплення векслів і покриття звязаних з цим коштів і врешті на викуп **податкових бонів**, виставлених за урядування канцлера Папена в звязку з тогочасною програмою постачання праці мусить видавати нім. уряд кожного року в часі від 1934—1938 приблизно по 3/4 міліярда нім. марок. Цього роду обтяження будучности, розуміється, було великим ризиком. Одначе вже сьогодні бачимо, що уряд був уповажнений пуститися на таке ризико. Внаслідок активної державної конюнктуральної політики, передовсім внаслідок публичних потягнень щодо постачання праці, перевищатимуть передбачувані на суму 7,9 міліярдів нім. марок податкові приходи з мита й данини в рахунковому році 1934 подібні приходи з 1932 р. приблизно на 1,25 міліярда нім. марок. Крім цього видатки **на поміч безробітним**, що в 1932 р. виносили біля 2 і 3/4 міліярда марок, можна було зменшити в 1934 р. до суми около півтора міліярда марок.

Збільшення приходів і зменшення видатків відтяжує публичні фінанси тільки в 1934 р. менше-більше на 2 і 3/4 міліярда, коли на постачання праці видає уряд річно, як вище згадано, приблизно 3/4 міліярда марок. Це зіставлення є на мою думку таке переконуюче, що я вважаю за злишне наводити дальші статистичні матеріяли, хоч наприклад зріст народнього доходу ощадностевих вкладів, вкладок на суспільне обезпечення й т. п. ще значно поправляють загальний економічний біланс політики постачання праці. Дані, що їх я вгорі навів, доказують уже зовсім вистарчаючо, а особливо переконуючо, правильність німецької політики в цій справі. Треба ще згадати, що всі **короткотермінові** зобовязання, що відносяться до постачання праці, не потребують навіть бути сплачувані в короткому речинці. При покращанні відносин, коли грошевий ринок розпоряджатиме обильнішими грошевими засобами, буде можна перемінити частину цих зобовязань **з короткотермінових на довготермінові**. Зріст ощадностевих вкладів уможливив у нас тепер урядові затягнути в публичних касах ощадности позичку в висоті 500 міліонів нім. марок, що її ужиють передовсім на викуп векслів постачання праці.

Одначе до сильного оживлення внутрішнього господарства в Німеччині, викликаного внутрішньою політикою постачання праці, **не стоїть на жаль у ніякому відношенні відповідне оживлення її заграничної торговлі.** Шкоди, що повстають через те, підривають не лише німецьке господарство, але й господарства інших країв. На чим більші труднощі натрапляє наш вивіз, тимбільше й мусить Німеччина переставати входити в рахубу **як покупець на світовому ринку**. Я сподіюсь сильно й як нім. міністер праці бачу в тому важну підставу нашої політики, щоби старання скріпити европейський мир вели до повних вислідів, принесли користь для народнього господарства всіх заінтересованих країв і щоб вони вкінці причинились до зактивізування наших взаємних торговельних відносин із заграницею.

...до певне невдоволення й завість, а навіть ...тіть.

Багато говориться у народних приповідках про мітичний Рахманський Великдень, що випадав би на пяту неділю по Великодні.

По народньому віруванні живуть рахмани під землею, є дуже чесні й набожні, постять цілий рік, а на Великдень тече їм молочна ріка. Як із горішнього світу допливе до них шкаралупа з яйця, то вона стане повна, а вони всі поділяться тим яйцем і воно ще повно лишиться. На Рахманський Великдень добре сіяти васильки, що будуть пахучі, а як приклaсти вухо до землі й добре вслухатися, то можна чути голос дзвонів, а це знак, що рахмани святкують Великдень. Жартівливий вислів „на кінський Великдень“ значить те саме, що ніколи, подібно, як на Україні кажуть „ждати до кімлицьких заговін“ = ніколи не дочекатися. Якщо хтось скаже не до ладу, то з нього глузують словами: „Добридень на Великдень, будьте здорові з Новим годом“, бо годі звичайно єднати Великдень із Новим Роком. У присовідці: „Не минеться, як бабі Великдень“ висловив нарід думку, що як Великдень не вдається, як недобре чи невдатно приготована паска, то за це відповідає баба, себто господиня хати.

У збірнику Номиса (стр. 290) поміщені дві народні загадки, що торкаються Великодня: 1) Прохали два вірних одного невірного: дай нам те, що лучче царства небесного. Відгадка: Йосиф Ариматейський і Никодим прохають у Пилата тіла Христового, щоби його похоронити. 2) „Сім миль мосту, на восьмій стоїть явір, на весь світ сіяє“. Ця загадка, що означує великий піст (7 тижнів) і Великдень, має богато варіянтів, із котрих зазначуємо два цікавіші: 1) Сім верст мосту, на край мосту червона калина і 2) Лежить мостом сім верст, а вкінці стоїть хрест.

Анексія Манджу-Ко.

ТОКІО, 3. 5. ПАТ. Цісар Манджу-Ко Пу-І оголосив учора декрет стверджуючи, що Манджу-Ко обєднана з Японією нерозривними вузлами і їх ще затіснить, щоб вдержати мир на Далекому Сході. Одночасно з Токіо повідомляють, що амб. Юренев запропонував Японії підписати з СССР договір про ненапад.

Настрої в теперішньому Києві.

Виленський російський часопис „Русское Слово" передає у ширшій статті враження одного киянина, що втік з Києва. Ось кілька головних фактів. Харчева справа трохи поправилась, але харчів не можна дістати більш як на день і середня платня ледви дозволяє животіти. Молоко та молочні продукти дуже дорогі та рідкі. Одежі та обуви нема, а та, що є найнижчого сорта.

Протирелігійна пропаганда на селі ослабла; безбожники ідуть агітувати на село тільки під охороною. На селах є ще досить церков. У Києві в центрі всі церкви зачинені, деякі зовсім покасують. Розбирають церкви тільки при допомові міліції, лякаючись виступу робітників, що працюють. Поза містом є ще церкви, з винятком тих, що були при школах, фабриках і касарнях.

Архиерейську службу правлять ще у церкві на Сінному базарі; ходять туди представники всіх верстов населення, з винятком тих, що ходять в одностроях. Релігійна боротьба зводиться головно до того, що розбирають церкви і переслідують священиків. Населення часто бере шлюби в церкві та хрестить діти потайки. Мода на світські імена замісць святих минула. Найчастіше імя Володимир, бо так звався святий і Ленін.

Беззахисних на вулицях дуже багато, але вони ходять одинцем, щоб їх поліція не переловила. Висилають їх до північних таборів, але від того число їх не меншає. Іноді беззахисні нападають і на поліцію.

Хабарництво в совітських установах загальне. Беруть усі і все — найрадше валюту та дорогоцінности. Найбільше беруть хабарів ті, що рішають про висилку людей до безплатних санаторій. Були випадки, коли цілі вагони з харчами або фабричними виробами, призначеними для державних крамниць, пропадали у дорозі. Раз на Дніпрі щезла баржа з 5 тоннами пшениці і ніхто не найшов її сліду в воді.

Населення сподівається війни, яка єдина може змінити теперішній лад. Громадяни перестали вже лякатись поліції та ҐПУ і нераз голосно висловлюють своє обурення на прилюдних місцях, знаючи, що невдоволених за багато, щоб усіх можна арештувати.

Заява прем. Мекдональда у палаті громад.

ЛЬОНДОН, 3. 5. ПАТ. На вчорашнім засіданні палати громад перевели широку дискусію над положенням в Европі після нарад у Римі, Парижі, Льондоні і в Стрезі.

Дискусію почав прем. Мекдональд складаючи таку заяву: Вихідною точкою для закордонної політики В. Британії є британсько-французька заява з 3. лютого ц. р., яка відбігала від дотеперішньої версайської системи. Опісля прем. Мекдональд гостро накинувся на канц. Гітлера зате, що нарушив основу до переговорів, якою була льондонська заява з 3. лютого ц. р. Прем. Мекдональд пригадав слова канц. Гітлера, що нічого не започаткує, чого не міг би опісля виконати. Канц. Гітлер почав переговори на основі заяви з 3. лютого ц. р., яку опісля нарушив.

Премієр підкреслив, що в останніх міжнародніх рішеннях у Стрезі і резолюції Ліґи Націй у Женеві В. Британія справді брала участь, але не взяла на себе нових зобовязань супроти держав середущої і східної Европи. Прем. Мекдональд заявив, що слід призадуматись над пропозицією канц. Гітлера про заключення багатостороннього договору про ненапад для східної Европи. Таким чином можнаб на сході Европи довести до системи збірної безпеки.

Співпраця між державами повинна бути гнучка, щоб до неї могла приступити теж Німеччина. Інша справа, чи Німеччина щиро бажає цієї співпраці. Німецькі заяви про зброєння викликали затрівоження. Опісля премієр обговорив солідарність В. Британії, Франції та Італії кажучи, що ці три держави бажають побільшити число держав, які співпрацюють для мира. Заява Німеччини про будову 12 підводних човнів саме напередодні морських переговорів у Льондоні може мати величезне значіння. Підкреслив з притиском, що В. Британія не дасться випередити ніодному сусідові в летунстві, як це заявив віцепремієр Болдуін. Прем. Мекдональд закінчив, що британський уряд не змагає до заключення військових союзів, тільки до співпраці держав, щоб вдержати мир. І так слід розуміти порозуміння В. Британії, Франції та Італії.

Після того відбулася широка дискусія, в якій забирали голос провідники партій, поодинокі посли і міністри.

Прем. Ґерінґ про нове німецьке летунство.

У четвер 2. травня ц. р. пополудні в готелі „Адльон" відбулись товариські сходини закордонних журналістів, на які прибув теж прем. Ґерінґ з дружиною. Прем. Ґерінґ, який є одночасно міністром летунства, зясував журналістам справу німецького воєнного летунства. Всі колишні запевнення, говорив прем. Ґерінґ, що Німеччина не мала військового летунства не були брехнею. Коли канц. Гітлер обіймав владу, Німеччина мала ледви кілька перестарілих типів літаків. Летунство вважає Німеччина необхідним до вдержання безпеки. Повстання німецького військового летунства дуже оригінальне. Як шеф летунських військових сил — говорив прем. Ґерінґ — рішився я відкинути шлях постепенного летунського зброєння, бо могли би виринути критичні моменти і німецьке летунство не булоб готове. Тому використано промисл і техніку до найдальших меж і завдяки цій методі вдалось у дуже короткому часі зорганізувати летунську армію. Військових літаків не скривала Німеччина по лісах ні під землею, бо їх взагалі не було. Знаменита летунська армія буде завжди для німецького народу основою безпеки. Німецьке військове летунство є так сильне, що напасник, який відважився би напасти на Німеччину, мусів би розкусити дуже твердий горіх. Німецька летунська армія не має нині ніодного старого літака та мотору. Навпаки. Літаки і мотори відповідають найновішим здобуткам техніки. Німецькі летуни доказали підчас світової війни, що зуміють дати собі раду з перевагою. Німецький летун вихований в дусі Бельке і Ріхтгофена. Повітряна фльота Німеччини не є така велика, як міркують за кордоном. Зрештою, не рішає число літаків і летунів, але якість машин і характер та здібність літаків.

Ліквідують...

Ліквідація українських сторожей вогневих: пожарничо-ґімнастичних Товариств „Сокіл" і ґімнастично-пожарничих Товариств „Луг" у тернопільському воєвідстві.

Як ми подали вже у вчорашньому числі майже одночасно зі станиславівським воєвідством також тернопільське воєвідство зарядило ліквідацію пожарничо-ґімнастичних товариств „Сокіл" і пожарничо-руханкових товариств „Луг" (на старих статутах). Тому, що по наших селах товариства під назвою „Сокіл" є у величезній більшості пожарничо-руханковими товариствами, а також багато ще лишилося „Лугів" на старих статутах пожарничо-руханкових, то в дуже багатьох селах наша молодь не буде мати взагалі ніякого свого руханково-спортового товариства.

У наших руках обіжник, що його староство в Бучачі розіслало до всіх істнуючих у бучацькому повіті „Соколів" і „Лугів" на давніх статутах. Ось текст того обіжника:

STAROSTA BUCZACKI
Nr. W. 41/7 U.

Buczacz dnia 15. kwietnia 1935.

Do

I. Zarządu Stow. pożar. gimn. „Sokił" w Beremianach, w Kujdanowie, w Przewłoce, w Rusiłowie, w Skomorochach i w Żurawicach.

II. Zarządu Stow. pożar. gimn. „Łuh" w Chybinie, w Międzygórzu, w Potoku Złotym, w Przedmieściu, w Pyszkowcach, w Ściance, w Słobódce Górnej, w Snowidowie, w Sokołowie, w Sokolcu, w Woziłowie, w Zadarowie i w Żyznomierzu.

W związku z ukazaniem się w Dzienniku Ustaw Rz. Pospol. Polskiej Nr. 7. z 8. XI. 1933. poz. 35. rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z 14. I. 1935. o statucie ochotniczych straży pożarnych oraz na zasadzie postanowień zawartych w ust. 3. okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z 12. II. 1935. № 9., ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych № 6, z 20. II. 1935., wzywam Zarząd do natychmiastowego poczynienia kroków w kierunku przyjęcia wzorowego statutu dla wszystkich stowarzyszeń ochotniczych straży pożarnych, jak również kroków zmierzających do przystąpienia do związku straży pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Jako ostateczny termin zgłoszenia stowarzyszenia do rejestracji wyznaczam dzień 20. maja 1935., a to z uwagi na obowiązek przedłożenia takich zgłoszeń Urzędowi Wojewódzkiemu w terminie do 1. VI. 1935.

Nadmieniam, że nieprzyjęcie wzorowego statutu lub nie zgłoszenie do rejestracji pociągnie za sobą likwidację stowarzyszenia.

Termin: dnia 20. V. 1935.

Starosta powiatowy Fedorowicz.

На основі обіжника старости в Бучачі за одним махом перестане істнувати 6 сокільських товариств і 13 лугових на давніх статутах. На щастя „Луги" мають ще вихід з того такий, що змінять статут на новий і „Луг" у тих місцевостях буде істнувати, як руханково-спортове товариство. Що зроблять сокільські товариства — невідомо.

Ювилейні Збори Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами.

Перед Великоднем дня 23. квітня ц. р. святкувало Товариство Опіки над Українськими Емігрантами у Львові *десятиліття* свого іствування. Свято почалося Богослуженням із панахидою за померших членів в Архикатедральному Храмі св. Юра, яке вранці цього самого дня відправив Преосв. о. Никита. Пополудні відбулися святочні Загальні Збори Товариства.

Збори відкрив президент Товариства дир. М. Заячківський, який у першій мірі згадав померших основників і членів Товариства: д-ра Вол. Бачинського, проф. М. Галущинського, д-ра І. Курівця, д-ра Вол. Охримовича, радн. Р. Сосновського і ред. Ф. Федорціва. Потім привитав присутніх, між ними Преосв. Никиту, представників Відділу Суспільної Опіки Львівського Воєвідства д-ра Ф. Шкодзінського та д-ра В. Вишнівського, представників інших еміграційних Товариств та гостей. У своїй промові представив през. Заячківський етапи розвитку української опікуючої акції над еміґрацією, якими були Товариство Опіки ім. св. Рафаїла, як філія загально-австрійського Товариства тієї самої назви, заложена у Львові 1907. р. пок. Т. Реваковичем і Преосв. Никитою, згодом Товариство „Провидіння“, що діяло в тих самих роках, головно опікуючися сезоновими робітниками, які їхали до Німеччини і врешті Товариство Опіки над Українськими Емігрантами, засноване у Львові в 1925. р. Серед важких умовин доводилося працювати всім тим Товариствам, але треба признати, що вони своє завдання в міру можливостей сповняли.

Після відчитання привітних письм і устного привіту, який зложив д-р Ф. Шкодзінський, приступлено до звітів, що їх зложили д-р А. Говикович і п. К. Баєрський.

Початкова праця в Товаристві стрічала ріжні перепони й через те її осяги не були великі. Оживлення діяльність починається щойно в 1927. році, коли в Польщі переведено основну реорганізацію еміґраційної оправи й Еміґраційний Уряд почав підтримувати суспільні організації опіки над емігрантами. Товариство Опіки над Українськими Емігрантами дістало тоді дозвіл на ведення своїх інформаційних бюр у Львові, Станиславові, Тернополі і Перемишлі, почало видавати інформаційний двотижневик „Український Еміґрант“, видало самоучок англійської мови для українських еміґрантів, популярну книжечку „Еміґраційний Порадник“ і т. д. Для ближчих зносин і співпраці Товариство Опіки над Українськими Емігрантами ввійшло в контакт з усіми осередками української еміґрації, як континентальної так і заморської, наприклад, з Товариством Опіки над Українськими Переселенцями ім. св. Рафаїла у Вінніпегу, в Канаді, Бюром Опіки над Українськими Емігрантами в Буенос Айрес, в Арґентині, а де не можна було відкрити окремого еміґраційного Товариства, там мало Товариство Опіки над Українськими Емігрантами у Львові своїх мужів довіря або своїх кореспондентів.

Змістом праці Товариства і його бюр було: подавати точні інформації про всі іміграційні краї та умовини праці, поучувати еміґрантів перед виїздом, остерігати перед аґентами, вести розшуки за пропавшими членами родин на чужині, писати подання, інтервеніювати в ріжних установах і т. і. У звітовому десятилітньому речинці Товариство полагодило 62 тисячі оправ, що є найкращим доказом його живучости, а водночас потреби його іствування.

Останні роки крізи в еміґрації Товариство відчуло, але всеж таки воно свою працю продовжує, до нього звертаються за порадами з найдальших сторін краю і це Товариство вже сьогодні не чуже українському громадянству.

Після звітів з діяльности вислухали приявні рахункового звідомлення і протокол Контрольної Комісії, який відчитав дир. М. Лазорко з внеском на уділення управі абсолюторії.

У дискусії над звітами забирали голос: сен. Ю. Павликовський, посол З. Пеленський, д-р А. Говикович і інші.

Посол Пеленський підніс у своїй промові заслуги для Товариства його президента дир. М. Заячківського, який десять літ вряду проводить Товариству, даючи на кожному кроці докази, що не чужа йому еміґраційна проблема, що це важкий економічний процес і що для праці в еміґраційній ділянці не шадить він ніколи ні часу, ні труду.

Промовець поставив внесок, щоби Загальні Збори, оцінюючи працю през. Заячківського, іменували його почесним членом.

Приявні приняли цей внесок довгими оплесками. Також принято одноголосно внесок на уділення управі абсолюторії.

З черги приступлено до частинного вибору членів Управи і Контрольної Комісії. Вибрано членами Управи: о. мітрата О. Бавюка, о. кан. В. Садовського, д-ра А. Говиковича і ред. М. Тершька, їх заступниками п. мец. М. Говиковичеву і п. Е. Зарицьку. До Контрольної Комісії вибрано дир. о. Савчича, дир. М. Лазорка і радн. П. Береста як членів, а дир. О. Пащака і дир. М. Кисілевського заступниками.

Збори закінчив през. М. Заячківський подякою для присутних за участь з проханням, щоби й на будуче не жаліли своєї уважливости для еміґраційної справи, бо це справа справді важна і кожне свідоме громадянство повинно нею опікуватися.

Рятуймо українську ґімназію в Коломиї!

ГРОМАДЯНКИ І ГРОМАДЯНИ!

Державна ґімназія з українською мовою навчання в Коломиї стоїть перед загрозою видатного зменшення числа учеників. На 210 учеників є 156 синів рільників, зарібників і дрібних ремісників. До 10. травня мусять всі зложити шкільні оплати. Найменше сотня дітей потребує негайної помочі. Щоби хоч в частині прийти в поміч бідній молоді, звертаємося до всього свідомого Вп. Громадянства і Установ з повітів: **Коломия, Косів, Городенка, Надвірна і Снятин,** з котрих молодь ходить до тутешньої ґімназії **з горячим проханням:** жертвувати, але всі, на повищу ціль, хто що може. Зокрема прохаємо наші Громади, Читальні, Кооперативи, Кружки „Сільського Господаря“, Банки, Союзи Українок, касинові й інші товариства, щоби масовими хочби дрібними датками поспішали з **негайною допомогою** бідній молоді коломийської ґімназії. Вп. Священство, Учительство, Купецтво, свідоме Селянство і Міщанство і всю світську Інтеліґенцію згаданих повітів прохаємо не лише від себе щось жертвувати, але і допильнувати на місцях, щоби кожна установа в даній громаді вислала якийсь даток.

Великими трудами і заходами старших Громадян створено в 90-их роках одиноку українську ґімназію на Покуттю. Числила вона колись понад 1.000 учеників. Ми, молодше покоління, не сміємо допустити до значного зменшення учеників, навпаки, мусимо всіми засобами скріпити ґімназію в Коломиї. В критичній ситуації звертається Старшина „Батьківського Кружка“ при тій ґімназії до Вас за негайною поміччю.

Всякі жертви прохаємо висилати на адресу Банку „Покутський Союз“ в Коломиї вул. Костюшка ч. 25. на кн. вкл. ч. 720/801.

Рівнож прохаємо вже відтепер підготовляти здібну молодь до ґімназії в Коломиї, щоби збільшити її фреквенцію, де знайде вона щиру батьківську опіку.

Два рази дає, хто негайно дає! Громада по нитці; а бідному сорочка!

За всяку поміч в імені молоді згори щиро дякуємо.

Коломия, в квітні 1935.

Старшина Батьківського Кружка для державної ґімназії з українською мовою навчання.

На службі громадянства.

(Приклад, гідний наслідування.)

„Винахід одної їди, — твердить один фільософ, — важливіше для добра людства, ніж відкриття нової планети“.

Ствердженню й обговоренню цих справ був присвячений чайний вечір, що його влаштував Український Жіночий Союз у Празі мин. місяця. У цей день Жіночий Союз святкував у себе скромний ювилей: двохліття існування свого підприємства — української Їдальні в Празі. Ювилей був скромний і справа нібито скромна, але має рацію мудрець, що сказав: „Мужчина більше обіцяє, ніж виконує, жінка — навпаки“. Підтвердження цього маємо і в даному випадку. Скільки то в нас існує галасливих і претенсійних „чоловічих“ товариств, а подивіться — реальний білянс їхньої праці: повна порожнеча. І щось зовсім іншого тут: як довідуємося із звіту, відчитаного головою Союзу п. З. Мірною, за час мин. року було видано Їдальнею поверх 25.000 обідів. Але яких обідів? Про це свідчить той розголос і та слава, яку, без жадної реклями із свого боку, має у Празі наша українська Їдальня. Треба зазначити, що ця добра слава вже давно переступила за межі української еміґрації, і пахощі справжнього українського борщу, як те „евшан-зілля“, вабить до української Їдальні і „малоросів“ і навіть росіян і грузинів і т. д. Тут у „мирній атмосфері“, спостерігаючи українську інтеліґенцію, українські часописи, оповістки про лекції й т. п. вони, здається, більше переконують в необхідности існування України, ніж деінде і будь-якими іншими способами. Тут до своєї недуги довший час обідав російський письменник із „запорозьких козаків“, як сам про себе каже, — В. Немирович-Данченко, а коли захворів, то якби по „лакомство“ присилав по український борщ.

Слава Їдальні базується на принципі, якого вона твердо й послідовно додержується: давати обіди тільки свіжі, тільки здорові й смачні, тільки з першорядних продуктів. Не ставлячи собі завдання лише заробити, Їдальня, як громадська інституція, дійсно виконує незамінимy „службу“ для громадянства: за свої скромні чеські корони тяжко зароблені, наш еміґрант справді дістає повноцінний харч.

Але служба суспільству з боку Їдальні Жіночого Союзу на тім не кінчається. Як видно із звіту за мин. рік, Їдальня видала 1270 безплатних обідів. Тут Їдальня має теж свій принцип: ні один бідний українець не сміє відійти з української Їдальні голодним. І, справді, скільки нашого народу — безробітного, перехожого, в переходовій нужді — скористало з цієї допомоги! А на еміґрації така біда з кожним може трапитись: і з робітником, і з студентом, і з інжиніром! Поправляться одні — відходять; приходять інші і т. д.

Спостерігаючи цю функцію Їдальні Укр. Жіночого Союзу, нераз думаєш, що цеж безумовно приклад і для інших наших еміґраційних (та хібаж лише еміґраційних) українських осередків. Де наші люди не потребують доброї справи, не потребують помочі? А крім того ще одна надзвичайно важлива річ: цеж підприємство, яке дає працю й заробіток своїм людям. І біля такої Їдальні, як Їдальня Жіночого Союзу в Празі, заробляє на прожиток — хоч і скромний — майже 10 людей!

У мин. році Їдальня Жіночого Союзу поширила своє помешкання й стала, так мовити, центром українського громадського життя в Празі: тут відбуваються усі ділові зустрічі, тут побачите переїзжого гостя з Галичини, Америки й т. д., тут відбуваються ріжні збори, лекції, влаштовується дискусії з приводу прочитаних доповідей, тут провадяться співанки хору, вправи пластового т-ва, вистави книжок, ручних праць, тут улаштовуються добродійні вечірки й т. д.

Звичайно, це все вимагає як від пань, що працюють в Управі Союзу, так і від тих, що працюють в Їдальні, великого накладу праці, енерґії, часто і нервів. Але все це наші жінки несуть із посвятою, з розумінням важливости справи.

І нашим обовязком — широкого українського громадянства — цю високо корисну й шляхетну працю нашого жіноцтва щиро підтримати, — підтримати у своїх власних інтересах!

Прамаж.

Нові назви міст і містечок у СССР.

В „Урядовім Деннику“ міністерства пошт і телеграфів оголошено список стокількадесять міст і містечок у СССР, яких назви змінили большевики. Большевицький уряд змінив всі назви, які чимнебудь пригадували царську традицію, або мали назви комуністів, які попали в неласку. І так Царське Село перезвали на Діточе Село, Катеринослав на Дніпропетровськ, Романов на Дзержинськ, Єлисаветпіль на Ґандія, Нижний Новгород на Ґоркий, Свердловський Пріїськ на Іс (робітничий центр), Воскресенськ на Істра, Іваново-Воскресенськ на Іваного, Твер на Калінін, Орлов на Халтурин, Вятка на Кіров, Зіновєвськ на Кірово, Персков на Комсомольськ над Амуром, Кузнецово на Ковако в (робітничий центр), Катеринодар на Краснодар, Уральмедстрой на Красноуральськ, Троцьк (колись Царська Ґатчина) на Красноґвардійськ, Самара на Куйбишев, Константиноград на Красноград, Катерінештадт (колись Баронськ) на Мерксштадт, Новомиколаївськ на Новосибірськ, Владикавказ на Орджонікідзе, Симбірськ на Уляновськ, Петропавловськ на Камчатський Петропавловськ, Святий Хрест на Прикуруст, Миколаївськ на Пуґачев, Катеринбурґ на Свердловськ, Олексіївка на Свобідний, Царицин на Сталінград, Новокузьнецк і Сибірський Кузнецк на Чапаевськ, Петроолександрівськ на Туркул, Олександрівськ на Запороже. Дуже багато місцевостей має назви большевицьких діячів.

НОВИНКИ

— **Найкращі лиси,** пелеринки, краватки виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— **Приймаю як давніше** в моїм дентистичнім заведенні від 9—1 і 3—6, в неділі і свята від 9—10. Львів, Сикстуська 17. — **Насс. 1505 2—3**

— **Спортовий Клюб ім. сотн. Ф. Черника** запрошує на Дансінґ, що відбудеться в неділю дня 5. ц. м. в год. 18. (6.) в салях Народньої Гостинниці. 1517

— **Товариші матуристи львівської Академічної ґімназії з 1905 року** зволять прибути на товариський зїзд, який відбудеться у Львові дня 10. червня ц. р. (понеділок, лат. Зел. свята). Докладніші інформації і зголошення у Ярослава Сімяновича, Львів, Зіморовича 20. — **Варивода В., П. Мечник, Я. Сімянович, М. Творидло** 1518

— **Білети на концерт** молоденької пяністки **Марти Кравців,** що відбудеться 7. ц. м. у великій салі Муз. Товариства ім. Лисенка — можна набути в Союзному Базарі. 1508

— **Вистава „Посол до Бога“ в міському театрі.** Довідуємося, що здоровля Ексцеленції Кир Андрея не дозволяє йому прибути дня 6. ц. м. до великого театру на виставу „Посол до Бога“.

— **Марія Сокіл і Антін Рудницький в радіо.** Завтра в неділю 5. ц. м. від год. 16-ої до 16.40 (4-та попол.) відбудеться в львівській радіостації концерт французької музики у виконанні Марії Сокіл і Антона Рудницького. Програма концерту така: 1) Кльод Дебіссі: Дзвони, Зоряна ніч; 2) Фльоран Шміт: У серці повно сліз; Моріс Равель: Грецька нар. пісня; Цезар Франк: Спогад — виконає Марія Сокіл; 3) Дебюссі: Берґамескова сюіта“ — вик. Антін Рудницький; 4) Массене: Смерк. Коли хочеш Міньон...; 5) Дебюссі: Арія з „Блудного сина“, Шарпантіє: Арія з опери „Люїза“ — вик. Марія Сокіл. Концерт передаватимуть усі польські радіостанції.

— **В справі допомоги найбіднішим.** Часто трапляється, що особи, які бажають зложити датки на ведену мною акцію допомоги найбіднішим не мають змоги мені особисто їх вручити. Повідомляю, що в таких випадках датки можна складати на мої конта в наших фінансових установах, або на бажання жертводавців вишлю свого заступника, яким під теперішню пору є тільки п. Арсенич Микола. — **Д-р Ст. Федак.**

— **Коли буде матура?** На основі розпорядку міністерства освіти матуральні іспити в середніх школах письменні й устні мають відбутися в речинці між 13. травня і 22. червня. Подрібні вказівки щодо речинців іспитів зрілости залишено кураторіям, які видадуть в цій справі такі розпорядки, які будуть відповідати місцевим потребам.

— **Перебудова доріг.** З причини перебудови доріг припинено рух на державній шосі зі Збоїск під Львовом до Радехова і на воєвідській шосі Львів-Бібрка. Рух для механічних і колових поїздів буде відбуватися окружними дорогами.

— **Речинець іспитів зрілости для екстерністів у 1935 р.** Львівська шкільна кураторія визначила іспити зрілости для екстерністів на вересень ц. р. Подання в справі допущення до іспиту зрілости треба вносити в безоглядному речинці до 15. травня ц. р. До подання треба конче долучати: метрику, шкільні свідоцтва, свідоцтво моральности, курікулюм віте, виказ польських і чужих лектур, три фотографії підписані власноручно, а одна з них має мати потвердження ідентичности особи й доказ заплачення 60 зол. за матуру.

— **Обнижка торговиx і різняних оплат.** Міністерство внутрішніх справ видало інструкцію до підчинених органів адміністраційної влади, наказуючи їм обнизити торгові і різняні оплати. Інструкція велить встановляти тільки такі оплати, щоби запевнювали мінімальний дохід інтересованих установ і не були обчислені на зиск. Оплати за свідоцтва місця походження звірят не можуть перевищувати 20 сотиків від штуки. Свідоцтва щодо телят, баранів, овець, поросят, кіз і дробу мають бути безплатні і тільки виїмково за оплатою від 5 до 10 сот. Торгові оплати слід обнизити до найнижчого рівня. За дрібні звірята не вільно брати ніяких оплат. Оплати за ветеринарійні досліди звірят перед убоєм і мяса після убою слід зредукувати до мінімум. Щодо оплат за лікарсько-ветеринарійний нагляд над мясом привоженим знижена оплата прислугує у випадку користання з обовязкових уладжень.

— **Нумерація шкіл.** Міністерство освіти устійнило для ґімназійних кляс при приватній дівочій учительській семинарії СС. Василіянок у Станиславові ч. 686.

— **14.000 емеритів ЗУПУ.** Число умових працівників, що користають з рент суспільних обезпечень, доходить тепер до 14.000 осіб.

— **Арештування.** У Сівці Войнилівській (Калущина) арештувала поліція Івана Булавинця. Йому закидають, що зорґанізуввв напад на пожежну сторожу, яка переїздила гасити пожежу хати поляка Гр. Яніцького.

— **12 українських дітей перед судом.** Після прилучення городських судів у Динові і Березові до судової округи в Ряшеві відбулася вперше розправа проти 12 українців під закидом похвалювання Біласа і Данилишина. Між обвинуваченими находилися переважно діти у віці 15 літ. Переведена розправа не виказала вини 8 обвинувачених, яких і звільнено від кари, зате чотирьох малолітних признано винуватими, але з огляду на їх молодий вік віддано їх під догляд родичів.

— **Львівська хроніка.** Арештовано 20 комуністів за протидержавні оклики. — М-ство скарбу відобрало концесію конторі виміни під фірмою Каннер і Спілка при вул. Леґіонів за якісь непрaвильности. — На розі вулиць Сикстуської та Леґіонів під трамваєвий віз з „одинки“ дістався 72-літний Ляйб Фукс. Тяжко потовченого відставлено до шпиталю. — Поліцію повідомлено, що 17-літна Казимира Горалевич вийшла перед тижнем з дому родичів при вул. Кульпарківській ч. 45. і більше не вернулась. — В Краківськім готелі пробувала отроїтись йодиною жінка львівського нотаря, Марія Соболь. Рятункове поготівля відставило її до шпиталю.

— **Краєва хроніка.** В лісі біля Манаєва пов. Зборів скарбова контроля відкрила тайну горільню, яку вели брати Михайло і Іван Цяприни в давних окопах, що залишились зі світової війни. — В Любелі пов. Жовква парубок Федь Кобрий стрілив двічи з револьвера до 17-літної Парані Кунишин і ранив її тяжко. Дівчину відставлено до шпиталю, а парубка арештовано. — В хаті Антона Курпіти в Батогах пов. Яворів викрито тайну горільню, що виробляла самогін для цілої околиці. — До дому Гриця Пітули в Кунині пов. Жовква добулися в ночі три злодії. Господар зловив одного з них, а тоді один його товариш стрілив до Пітули, але поцілив товариша, кладучи його на місці трупом. Убитим показався Іван Порохновець, знаний поліції. — В Бабчу пов. Надвірна на мешкання Енгельберга напали озброєні людці і зажадали грошей. Стрінувшись з опором, почали стріляти. Ранений Енгельберг помер, а бандити втікли. — Ґаєвий державних лісів в Ослявах Чорних пов. Надвірна Ілля Витвицький напав на селянина Жолобчука і почав його бити. Підчас сіпанини вистрілив револьвер, який держав ґаєвий в руці і ранив його в черево, наслідком чого Витвицький перевезений до шпиталю помер. — На хату учителя Демяна Фуртака в Слободі біля Долини напали чотири бандити та забрали дорогоцінности й гардеробу. — В Урожі (Дрогобиччина) втопився в криниці 24-літний умовохорий Ґ. Шлерп.

— **Несамовита подія** сталася в Корчині. Захорував там багатий 36-літний господар Вавро Схолястик, а лікарська поміч спізнилася, він помер. Родина зложила небіжчика на марах, засвітила свічки й веліла читати псалтирю. Нараз коло півночі сталося диво — небіжчик рушився. Опісля роздався глухий голос: небіжчик просив води. Всі присутні зжахнулись і кинулись тікати з хати. Але небіжчик якимсь нелюдським скомлінням задержав жінку і ще раз попросив води. Випивши воду, він, не сказавши ні слова, положився на своє місце. Коли згодом жінка набрала відваги і приступила до чоловіка, що вже не рухався. Покликаний лікар ствердив, що Схолястик находиться в летарґічному сні. Так пролежав він ще дві доби, аж врешті вмер на удар серця. Жінка ще довго не хотіла допустити до похорону, аж влада приневолила її поховати небіжчика. Опісля ще кілька днів жінка сиділа над свіжою могилою, надслухуючи, чи не чути голосу з гробу. Уява зробила своє. Вдова прибігла до громадського уряду з криком, що виразно чула голос, який кликав рятунку. З наказу влади відкопано домовину, але небіжчик лежав без зміни.

— **Таємне вбивство.** У Велику Пятницю в полудне в селі Киверцях на Луччині доконано таємного вбивства. Вбито 50-літного мешканця цього села Гната Притулу, прозваного „монахом“, за те, що був колись „послушником“ Почаївської Лаври. Із середовища тодішніх почаївських монахів він виніс „русскій дух“ і нехіть до всього українського, хоча сам був з походження українець. Мабуть цей „русскій дух“ і був причиною того, що вбитий, де і чим міг, не пропускав нагоди шкодити українцям. Щоби знищити кооперативу, заклав собі приватну крамницю; займався, як казали, наклепами й доносами, був на чиїхось послугах і не розставався з револьвером. У Киверцях кипіло: то хтось у ночі попсував напис на камяній таблиці з нагоди заснування нової церкви, то хтось підкидав протидержавні летючки, то врешті хтось такі летючки розклеював на деревах і т. ін. А наслідком цього були постійні арешти серед молоді. Чи відогравав у цьому яку ролю вбитий і яку саме, годі сказати. Але мав він славу погану й немало особистих ворогів. І ось сталося. Притула згаданого дня вертався з лісу з ялинкою, щоби прикрасити хату на Великдень. Нести було тяжко, то поклав на фіру, що трапилася йому по дорозі. Біля самого села нагнала його якась жінка (село на хуторах). Яка була зустріч, невідомо, але посипалися револьверові стріли з одного й з другого боку. Притула тікав до найближчої загороди. Тут жінка стрілом у голову поклала його на місці, забрала його револьвер і пішла в напрямі лісу. Вискочили навздогін два осадники але перед дулами двох револьверів утікли. Жінка спокійно віддалялася. А, як кажуть, біля лісу була якась друга жінка. У звязку з тією подією поліція перевела масовий трус у Киверцях і в сусідньому селі Жидичині. Кілька осіб арештовано.

— **Маґістер прав возним.** Яскраве світло кидає на положення нинішної молоді, яка кінчить вищі студії, факт, що до маґістрату в Познані принято за возного одного студента, що скінчив правничі студії й здобув степень маґістра. Молодий чоловік надармо старався за якунебудь посаду, що відповідала би його студіям, аж врешті вніс оферту на це скромне становище, яке йому остаточно й дали. Тепер не потрібує бодай голодувати.

— **З Польщі.** В санаторії в Отвоцку помер д-р М. Гартлеб, доцент варшав. університету на фільософічному виділі, родом зі Львова. Перед війною відомий був у Львові зі студентського руху. — У Ченстохові зарібник Петро Анджеєвський застрілив свою жінку в ресторані, де вона працювала, після чого й собі відібрав життя. — У Варшаві міський касієр Тад. Бжозовський украв 30.000 зол.

Спорт.

ЗМАГАННЯ ОКР. ЛІҐИ.

ЛЬВІВ. Погонь І Б — Україна 1:0.

ЛЬВІВ. Чорні — Лехія 1:1.

СОКІЛ III. — СОКІЛ-БІБРКА.

В неділю 5. ц. м. відбудуться отсі перші змагання за першенство У. С. Союзу на пл. Сокола-Батька. Початок: 12. год. вполудне.

— **Безробіття в Польщі.** За урядовим обчисленням в дні 27. квітня ц. р. у Польщі було 476.250 зареєстрованих безробітних; в порівнанні з попереднім тижнем на 12.069 осіб менше.

— **Жахлива катастрофа** склалася підчас мотоциклевих перегонів у Чорній Струзі під Варшавою. Два мотоциклісти, їдучи зі швидкістю 150 км., віхали між юрбу публики. Жертвою катастрофи впало 5 осіб, які в тяжкому стані перевезено до шпиталю, де одна з них померла. Крім того згинув на місці катастрофи мотоцикліст Януш Неміевський.

— **Землетрус** навістив 1. ц. м. Закавказзя. В місцевости Дігор підчас землетрусу 10 осіб пропало без вісти, а шестеро дітей згинуло. За звідомленням місцевої влади жертвою землетрусу було 200 убитих і коло 500 ранених. Деінде поробилися глибокі щілини, що перервали комунікацію. Біля гори Атос повторяються часті припливи і відпливи моря, які пояснюють підморським землетрусом.

— **Де схоронитися на випадок війни?** Американський часопис „Ді Портленд Нюс" розпочав серед своїх читачів анкету на тему: „Куди схоронитися на випадок нової світової війни?" Наспіло дуже багато відповідей. Одні голосували за островами на Тихім океані (з виємком Гавайських, де є американська фортифікація проти Японії), другі за Канадою і т. д. Швайцарія знайшлася аж на 11. місці. Найцікавіше, що 2.570 голосів заявилося за Північним бігуном як країною, де можна найбезпечніше схоронитися на випадок нової світової завирухи.

— **Підприємчива дівчина.** Англійська преса повідомляє, що з Гемширу (півд. Англія) вибирається на північний бігун 22-літна дівчина на полювання на медведі. Товаришить їй брат і наречений. Вони зробили вже контракт з фірмою, що торгує шкірами і товщами. З Англії вони пливуть моторовим човном, опісля хочуть іти по ледах. Дівчина не хоче зрадити свого назвища ані місця походження.

— **Ріжні вістки.** У Москві зорганізовано міжнародня вистава дитячих забавок. — У Гановерському музею відкрили невідомий образ Ван Дайка; є це портрет Генрієти Стуарт, жінки короля Карла I. англійського. — 29. квітня впав у Ленінграді, Москві та околицях великий сніг, що лякаються за цьогорічний урожай. — У Софії помер політичний діяч проф. Молов, що був кілька разів міністром. — Совітський уряд підчас великодних свят припинив видавництво „Безбожника" подаючи як причину недостачу паперу. — У 83 р. життя помер льорд Гледстон, син славного державного мужа. — Найстарший син америк. президента Ф. Рузвельта почав працювати у секретаріяті Білого Дому. — Славного французького налесника Гарі Пенісіера, що виходив світовим мистцем у міжнародніх змаганнях, застрілила в Парижі власна жінка.

—o—

Із судової салі.

ЗА НАМАГАНИЙ НАПАД НА СТАНИЦЮ ПОЛІЦІЇ В УГНОВІ.

Перед присудом.

У четвер, 2. травня закінчено переслухувати свідків. Оборонці поставили нові внески, які трибунал відкинув. Присяглим поставив трибунал низку питань і розправу відложив до суботи, коли западе присуд. Розправа у четвер протягнулася до півночі.

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

СПОСІБ НА МОРАЛЬНУ ПОВЕДІНКУ.

Бурмистр мексиканського міста Чігуагуа видав гострий наказ: кого поліція надибає у приміських парках після 10-ої години ввечір з дівчиною, того має право привести силоміць до комісаріяту. Там таку приловлену пару вінчають, вписуючи подружжя до книг. Американська преса не подає коментаря, що роблять уже з жонатими.

НЕЗВИЧАЙНА РОЗМОВА.

26. квітня розмовляли в Ню Йорку в тім самім будинку одна з одною дві особи з двох телефонічних будок. Розмова йшла через телефон на Льондон, каблем на Амстердам, радіом на острів Яву та Сан-Франціско назад до Ню Йорку. Увесь цей ланцюг, що охопив усю земну кулю, тривав 15 хвилин. Розмовляли для проби голова товариства і його заступник.

ЖУРНАЛ ДЛЯ ЖЕБРАКІВ.

Є і такий. Виходить він у Парижі. Видає його один вотапіяльний урядовець, що попав у нужду, а хотів віддалі жити з пера. Називається цей журнал „Журналь де Мандіго", має такий самий формат як інші паризькі денники, передовиці, новинки, почтову скриньку та оголошення. Між оголошеннями є такі: „Продаю свобідне місце в багатім, малім, провінціяльнім містечку". „Церква, куди ходить багато людей, недалеко від... середній заробіток денно 25 фр. відступить... Поважні пропозиції слати на адресу..." У статтях редакція постійно пригадує жебракам, що повинні боронити своїх професійних інтересів і не допускати до себе осіб іншої професії.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Весна.

— Вічно політика і політика! — кричать до мене знайомі, пишуть незнайомі... — Чиж світ складається тільки з конференцій, пактів, актів і тим подібних шахермахів? Пишіть бодай ви про щось іншого!

— Спробую...

— — — — — — — — — —

Весна! Як молодість прекрасна ти!... Соковита зелень оповиває дерева, квіти виставлять чепурні головки, ручай сміється вдень і вночі, а там — князь весни, соловій, як розтьохкається, то аж серце мліє. Підеш у парк, сядеш на лавці, любуєшся красою природи...

Давніми літами можна було так написати.

Десь коло половини квітня починалася отта найкраща пора року і радувала наші душі.

А тепер!?...

Старі люди кажуть, що це все через радіо. За багато електрики висисає з воздуху і тому нема тепла. Може правда, може ні, але що хтось висисає тепло, то це факт.

Ще нам старшим, пів біди. Вбереш кожушину і перейдешся алеями в парку, хоч і зимно. Але для молодих, для тих, яким весна потрібна як рибі вода — чиста розпука.

Пішов я поглянути на весну в Стрийськім Парку. На світі май, а в парку що друга лавочка — пусткою світить. Де-де давні часи. Тільки прийшов май, а зайшло сонце — про місце на лавочці і гадки не могло бути. Ще за дня загодили вели їх ті, яким світло сонця не було страшне, яких не полошив перший-ліпший прохожий. Пізніші відвідувачі шукали собі бодай кусника мурівжу. Було невигідно, але був вистрій, бо була справдішня весна з усіми своїми атрибутами.

Пішов я вчора поглянути на весну...

Трусив дрібний сніжок і віяв такий весняний вітер, що зуб за зуб не попадав. Ентузіястів весни — обмаль, може що друга лавочка. Іду повільною ходою і прислухуюся. Чи ті самі тепер весняні розмови, що давно?...

— Дай спокій! Твій ніс як лід!

— То дай хоч ручку.

— Але скоро, бо пальці ковзнуть...

А в іншім місці:

— Я відморозила не лещетах п'яту і так мене тепер свербить...

— Я твої ніжевьки в шапочку вложу, — пробує жартувати хлопець.

— Дякую. Заки вложиш, ціла стопа застне житься.

— То хоч пригорнися до мене!

— Та як? Плащ зі снігом...

Іду отак алеями і тільки всього чую. Чиж можна писати про весну, коли її нема?

Ні в природі, ні в серцях. Не кажу про себе і таких, як я — наша весна давно минула, але нема її і в молодих.

Радіо винно — кажуть старі люди...

Галактіон Чіпка.

НІМЕЦЬКИЙ ПОЄДИНОК.

У Рурщині, в місті Мюльгайм, власник великого млина Герман Шлінкер визвав на поєдинок купця Вольшлеґера за те, що той залицявся до його жінки. Поєдинок рішили перевести старонімецькою зброєю — тяжкими молотами з довгими ручками. Вибрали місце над рікою Румбах. 4-ох секундантів придивлялось боротьбі. Противники, вимахуючи молотами над головою, довго вимивали один одного, щоб найти відповідну хвилину, коли найкраще влучити другого в голову. Виграв Вольшлеґер, розбивши Шлінкерові, що мав 26 літ, череп. На місці поєдинку залишився труп.

РЕКОРДОВА КОРОВА.

В околиці Бад Галю (Австрія) вигодував один хлібороб корову, що дає річно 9563 кільо молока; у деякі дні 36 літрів. Важить вона 700 кільо.

—o—

Дописи.

ТОВСТЕЧЧИНА.

Притьмарений політичний горизонт. По волосних виборах усе сидить у нас тихо, лиш „власть імущі" звертаються до поодиноких наших видніших громадян, чи не хотілиб бути кандидатами до будучого сойму, розуміється з листи ББ. Очікуємо покищо виборів до повітової ради, що мають відбутися у травні.

Переорюють озимину. Цьогорічна голоморозь у перших днях січня спричинила те, що озимина, головно пшениця, вимерзла; вимерз також увесь ріпак. Вимерлі пшениці переорюють, лиш біда, що нема що сіяти. Ціни на ячмінь і вику замітно піднеслися.

Скандал на Великдень у Хмелеві. В Хмелеві адміністратор о. Михайло Пастушенко, що недавно прибув до села, покликуючись на якесь розпорядження, не хотів святити людям пасхи на Великдень, кажучи, що пасху слід святити у Великодну суботу. У висліді село не мало посвяченої пасхи, через що вийшло велике негодування і розярення серед парохіян.

Нема надії на урожай овочів. Зимна весна спинила квітнення морелевих садів, одначе при кінці квітня морелі таки почали цвисти. На жаль, з причини зимна вони не будуть запилені і тимсамим урожай є під великим знаком запиту. В Заліщиках морель не буде зовсім.

СТАНИСЛАВІВ.

Передмістя Станиславова перед новим завданням. Місто Станиславів, як і кожне місто, має передмістя. Є і в нас їх 4. Були вони колись самостійними громадами і на громадянське життя Станиславова впливу майже не мали. Все життя зосереджувалось тоді в місті. Щойно в 1924 р., коли ті передмістя прилучили до Станиславова, починають вони відігравати поважну ролю в гром. житті і щораз більше випереджують місто у внутр. організації та праці. Під нинішню пору найкраще зорганізоване передмістя Княгинин-Бельведер, яке має вже від кількох літ власну гарну домівку з обширною театр. салею, в якій майже щонеділі дає вистави амат. гурток чит. „Просвіти". Інші передмістя теж мають власні домівки і стараються їх розбудувати. На кожному передмісті є аматорські гуртки читалень „Просвіти", а на Бельведері й Гірці ще й хори. Праця посувається вперед, передмістя організуються як слід. Але тіж передмістя відчувають і знають, якою великою прогалиною в громадянськім житті є недостача одноцілої, загальної організації, щось у роді організації міста Станиславова і тому звернули в останнім часі свою увагу на ту занедбану містом справу. Були вправді у нас дві спроби створити таку організацію — одна ще за життя невпинного працівника й діяча, пок. д-ра В. Яновича (1928 р.) і друга в 1930 р., але обі спроби скінчились невдачею: організатори, не зважаючи на великі зусилля не всилі були проломити загального лінивства й байдужности загалу. А тимчасом громадянство Станиславова само хіба переконалося, що це значить відсутність організації, здобуваючи, от хочби при останніх виборах до міської ради, „аж" два мандати, що приносить ганьбу й стид українцям Станиславова. Одначе тому, що місто ріжними невдачами дуже мало переймається, що лиха направити й не думало, — до направи невідрадних відносин забралися наші передмістя. Як ми вже в „Ділі" згадували, передмістя постановили співпрацювати з собою, розуміючи знаменито, що лише спільна, збірна праця може дати корисні, позитивні вислідни в громадянському житті. Тому то утворено великий спільний комітет, до якого увійшли представники всіх культ.-освітних товариств з 4-х передмість. Дальше створено президію, на чолі якої станув дир. Швалюк, а як представники ввійшли туди: п. Ю. Гаванський (Кн.-Гірка), п. П. Ясінська (Кн.-Місто), п. Ів. Кудло (Кн.-Колонія) і мр. М. Світний (Кн.-Бельведер). Комітет поділився на відповідні секції і поділив працю між поодиноких членів. Першим етапом співпраці й започаткуванням кращих відносин великого Станиславова має бути спільне свячене всіх передмість (5. травня в салі Сокола). На свячене рішено запросити наших владик і представників усіх наших міських товариств. Підчас свяченого почуємо напевно в промовах представників неодну добру раду та вказівку, з яких на будуче треба буде скористати. Передмістя переконаються і побачать теж, як ставиться до їхньої праці і пляців громадянство міста: чи те місто хоче вступити на спільну дорогу з передмістями і здобувати кращу долю, чи дальше спокійно спати. Та які там промови представників міста на свяченім не булиб, як не поставилосяб місто до праці передмість — то передмістям все одно раз розпочату велику працю треба довести до кінця!

Ан.

З життя амат. гуртка на Гірці. Дня 14. квітня виставив амат. гурток спільно з Марійською Дружиною жінок на Гірці „Блудного Сина", сценічний образок на 3 відслони. Вистава пройшла з великим моральним успі-

хом. Аматори вивязались дуже добре зі своїх роль. Цілість доповняли гарні стилеві декорації, розмальовані п. Зорієм, студ. Акад. Мистецтв у Кракові, як також гарні стилеві костюми. Вистава зробила дуже гарне враження, тому варто би цю виставу для її великих моральних вальорів повторити по інших передмістях. — Дня 21. квітня святкувала чит. „Просвіти" на Гірці Шевченківські роковини концертом. На програму зложились: хорові продукції місцевого жін. хору „Бандура", змістова гарно виголошена промова м-ра М. Бараболяка, декламації: п. Рогатинського „Кавказ" і п. Стефи Ом. Онуфреїв „Лебеди" та жін. квартет у супроводі орхестри. Всі точки концерту пройшли добре. Найкраще випав жін. квартет у супроводі орхестри. Публики дуже мало, переважно молодь, і майже нікого зі старшого громадянства. **Ан.**

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ЖІНКА, двотижневик — орган „Союзу Українок". 1. травня 1935. Ч. 9. Рік І. Зміст: День Матері; Емігрантка: Передсвяточні настрої; О. Дучимінська: Великодні спомини; Ірина Ґурґула: Гаївки; Ул. Кравченко: Із піснею надії; Конґрес у Цареграді без нас; В. Масютин: Оком, серпом і пензлем; Х. Р-ів: Розмова з дамою з портрету; Вісті з Союзу Українок; Жіночий рух на чужині; Крізь нашу призму; Д-р О. Лаврівський: Туберкульоза і вагітність; М. Пеньковська: Олена Кульчицька; При громадській роботі.

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ, ілюстрований журнал історії і побуту. Львів, травень 1935. Р. VII. Ч. 3. Зміст: Ф. Невестюк: У памяті минуле — мов на яві. Один вечір на позиції. Леся Кривіцька: Мої завваги. — Пилип Сухорський: Державні залізниці З. О. У. Н. Р. — Осип Мікула: У коді смерти. — Василь Ярбій. З мотикою на сонце — Олександер Миколаєвич: Листопадові дні в Полонній. — Франц Коковський. З документів великих днів на Белзчині. — С. Г. Могила гетьмана Івана Мазепи. — Ф. Дудко: Історія 8-мої Галицької Бригади. — д-р Іван Карпинець: Посмертні згадки. — Бібліографія. — До читачів, спростування помилки.

ДЗВОНИ, літературно-парковий журнал. Львів, квітень 1935. Р. V. Ч. 4. Зміст: Б. Лисянський: Христос Воскрес. — В. Гюго: Екстаз. — М. Рильський: Вибір з творчости. П. Филипович. Вибір з творчости. — О. Печеніг: На виставі; Nature morte. — Лячерда Медина Челі: На Лазаревім хуторі. — Н. Королева: Рах. — У. Самчук: Волинь. ч. II.: Війна й революція Д-р Карло Чехович: До проблеми народніх ритмів у Шевченка. — Д-р В. Пачовський: Проблеми української літератури й мистецтва. — Проф. М. Здзіховський: Трагічна Европа (перекл. Х.). — Н. Кочубей: Декілька уваг з приводу статті М. Д. Добрянського: „Фашистівський корпоративізм і становий принцип В. Липинського. — о. Д-р И. Сліпий: Віра і наука. — о. Д-р Г. Костельник: Справжнє джерело атеїзму — Ревенвії. — М-р П. Ісаїв: Розсадникам безсвітоглядя. — Від Адміністрації. — Нові книжки.

РІДНА ШКОЛА, ілюстрований часопис для всіх. Львів, 1. травня 1935. Р. IV. Ч. 9. Зміст: На Великдень 1935. — Народній учитель. — Микола Матіїв-Мельник: Система. — Д-р М. Коновалець: З вірою в успіх. — О. Горицвіт: За новітнє шкільне й домашнє виховання. — Д-р І. Велигорський: Котра гімназія Р. Ш. найстарша: Л. Ясінчук: Опіка над дітьми та її ради. — Х. Кононенко; „Червоне зелко" на еміґрації. — В циганській школі. — Доріст Рідної Школи: Граймо таґідок. — Доріст у Бикові. — М. Водонос: Нове джерело доходу на Р. Школу. — І. Л-кий: Як учили колись в Україні. — З життя Рідної Школи. — Ріжні вісти. — Виказ датків.

РІДНИЙ КОЛОС. Луцьк, квітень 1935. Р. III. Ч. 2.

ВІСТИ З ЛУГУ, письмо присвячене луговим і січовим справам, просвіті і науці. Львів, квітень 1935. Р. X. Ч. 4. Зміст: Христос Воскрес. — Марш Великого Лугу. — Лугова Організація. — Великодні Свята. Репрезентаційне ювилейне Лугове Свято у Львові. — Повітові ювилейні свята: Ювилейні пописи — фестини. — З життя Лугів.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Народній Театр ім. І. Тобілевича, під арт. пров. И. Стадника.

Городок:
4. V. „Бешкет у раю".
5. V „Катерина" в год. 3·30 попол.
„Серед Бурі" в год. 8·15 веч.

Підготовляють відому музичну комедію на 3 дії, яку виведе И. Стадник „Роскішна дівчина".

З Городка Театр іде до Комарна та Миколаєва.

Великий Міський Театр.

Субота, 4. V. год. 7·30 веч. „Таємне конто".

Неділя, 5. V. год 3·30 поп. „Крик".

Неділя, 5. V. год. 7·30 веч. „Таємне конто".

Театр Ріжнородностей.

Субота, 4. V. год. 7·30 веч. „Теорія Айнштайна".

Неділя, 5. V. год. 7·30 веч. „Теорія Айнштайна".

Цирк Станевських, площа Бема.

Субота, 4. травня дві вистави: в год. 4·30 попол. і в год. 8·15 веч.

Неділя, 5. травня дві вистави: в год. 4·30 попол. і 8·15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Магараджа".

АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".

АТЛЯНТИК: „Червоний султан" (Абдуль Гамід).

ВАНДА: „У неволі джунґлї", „Її ексцеленція прачка".

ГРАЖИНА: „Нові люди."

КАСІНО: „Вондер-бар" (Дольорес дель Ріо).

КОЛІСЕЙ: „В путах шантажиста" та ревія „У нас маєте наче в автоматі".

КОПЕРНИК: „Баль у Савою" (Джіта Альпар, Ганс Ярай).

МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).

МІРАЖ: „Твої уста говорять неправду", „Навіщо працювати?" (Фліп і Фляп)

МУЗА: „Мальована заслона" з Ґретою Ґарбо.

ПАКС: „Син джунґлів" та додатки.

ПАЛЯС: „Проданий голос" (Шмідт).

ПАН: „Їх ночі."

РАЙ: „Світ сміється" (большевицька комедія).

СВІТ: „Кохай мене сьогодні" (Моріс Шевальє). „Остання парубоцька ніч".

СОНЦЕ: „Ніч у Каірі" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Спокуса діввола" (Хозе Мохіка), ревія: „Ай, ай, ай, нарешті май".

УТІХА: „Сини пустині" (Фліп і Фляп), ревія „Весняні іграшки".

ХИМЕРА: „Розсміяні очі" (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Субота, 4. травня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10, 22·10 22·10 Концерт, 15·20 Хор, 17·55 Спів, 19·45 Вес. авд., **Братислава** (298,8) 17·20 Словацькі дуети, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. музика, 17·20 Спів, 20·00 Кобзар зі Стракониць, муз. вок. авд. Крічки, **Париж** (1648) 12·15 Концерт, 20·45 Театр. авд., **Білгород** (437,3) 20·00 Оп. арії, **Берлін** (356,7) 12·00 Концерт, 16·00 Вес. попол., 20·25 „Легенда про сліпу Иоланту" лір. оп. Чайковського, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Вес. пополудне, 18·45 Орг. твори Гендля, **Ляйпціг** (382,2) 20·10 „Трійка гільтаїв" ком. зі співами Нестроя, **Минхен** (405,4) 13·25 Популярна музика, 15·15 Форт. ресітал, 18·30 Камер. музика, **Бресляв** (315,8) 12·00 Легкий концерт, 18·20 Форт. ресітал, 19·15 Пісні про весну Шумана, Брамса, Вольфа (Бартерман, баритон), **Будапешт** (550,5) 12·05 Легка музика, 19·25 Циг. музика, 22·20 Віденський вечір (симф. концерт), **Міляно** (368,6) 11·30, 17·05 Легка й танк. музика, 22·00 Концерт, **Рим** (420,8) 13·05 Легка музика, 21·00 Опера.

Неділя, 5. травня 1935.

Відень (506,8) Орх. концерт, 12·50 Легка музика, 15·35 Форт. квартет Дворжака, 20·30 Весн. попурі (сп. муз.), 22·25 Танк. музика, спів, **Кошиці** (2591) 17·30 Слов. нар. пісні, **Прага** (470,2) 7·00 Концерт, 10·00 Сальон. квартет, **Париж** (1648) 14·15 Легка музика, 17·00, 21·00 Концерт, **Берлін** (356,7) 11·30 Хор, 12·00, 14·15 Концерт, 18·00 Вес. пополудне, 19·00 „Царівна Мая" Ґлюка, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·30 Камер твори, 14·35 Нар. танці, 20·00 „Спорт і кохання" муз. ком. Мілєра, **Кельн** (455,9) 10·30 Хор, 16·00 Концерт. **Мінхен** (405,4) 8·30 Соната б-дур Шуберта. 13·00 Муз. ранок, 15·00 Цитри, **Будапешт** (550,5) 14·00 Циг. орх., 20·35 Спів, музика, **Міляно** (221,2) 17·00 Танк. музика, 21·00 „Мойсей" мельодрама Росінія, **Рим** (420,8) 17·00 Вок.-інстр. концерт, 20·45 „Ля Чіта Роза" оп. Ранцата.

Львівське радіо.

Субота, 4. травня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практичні вказівки, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольоґ. вістки, 12·05 Муз. з гр. пл. — симфонія, спів, 12·30 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Концерт: Носковський: Симф. квартет оп. 9, 13·30 Джез. музика з гр. пл., 13·50 Польська морська торговля, 13·55 Експорт, 14·00 Приємна муз. з гр. пл., 14·35 Біржа, 14·45 Музика з гр. пл., 14·55 Подільські нар. пісні в опр. проф. Ковстульського, в вик. хору учнів консерваторії муз. т-ва у Львові, 15·30 Рецитація прози, 15·45 Концерт орхестри, форт., 16·30 Техн. скринька, 16·45 Сп. ресітал Трошчинської з Познаня в супроводі фортепіяну, 17·50 Кангур — природ. гутірка, 18·00 Театр Уяви: авд. для дітей „Про химерну королівну та спритного шевчика" Б. Герца, 18·30 Огляд видавництв, 18·40 Сільва рерум, культ. і мист. життя, 18·45 Сальон. муз. з гр. пл., 19·15 Ферд. Бостель — Людина й історик, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Скр. ресітал, 19·50 Акт. фейлєтон, 20·00 Перегони пісеньок — легка муз. авд., 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт творів Гречанінова в вик. симф. орх., 22·00 Реклям. концерт, 22·15 Письменник у літературі, 22·30 На вес. львівській хвилі, 23·05 Танк. музика.

Неділя, 5. травня 1935.

9·00 Ранішня авд., 10·00 Трансм. з Яворова: Свято ліса, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольоґ. вістки, 12·05 Сільва рерум, театр. репертуар, 12·15 Муз. ранок: Симфонія П. Чайковського; в перерві ок. год. 13·00—13·15 Театр Уяви: Чоловік, що був четвергом (фрагм. із пов. Честертона), 14·00 Найгарніша гр. пл., 15·00 Нар. обрядовий рік (травень), 15·22 Огляд ринків рільних продуктів, 15·35 Пісоньки з гр. пл., 15·45 На переднівку, **16·00 Концерт солістів: Марія Сокіл (сопр.) у форт. супр. Антона Рудницького (у програмі фр. музика)**, 16·40 Новеля Барткевича: Політика в лісі, 17·00 Концерт орх. мандолиністів і байки Б. Герця, 17·35 Для мол. дітей: Магнес і лялька, 17·50 Людина людині вовком, 18·00 Концерт камер. орх., 18·45 Акад. студії та військова служба, 19·05 Музика з гр. пл., 19·35 Від Туркої до Німецької Гори, 19·55 Від хатини до хатини, від коршми до коршми (словно-муз. авд.), 20·30 Веселий джез із ґр. пл., 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Льожа Глумливців: Святий Бюрократ (Юл. Тувіма), 21·30 Що читати (чужі повісти), 21·45, 21·46, 22·00 Спорт. вістки, 22·03 Реклям. концерт. 22·15 Композиторський концерт із творів Люд. М. Роговського (муз., сп.), 23·05 Танк. музика.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 3. травня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.	
1 кг. масла франко магазин	2·50	зол.
1 л. молока	0·16	„
1 л. сметани	0·80	„
1 к. яєць	2·25—2·30	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло сильна, на молоко, сметану і яйця вдержана.

ОПОВІСТКИ.

Підготовний курс до І. кл. ґімназії нового типу в Рогатині. З днем 2. травня ц. р. починається наука на підготовнім курсі до І. кл. гімн. в Прив. Коед. Гімназії ім. кн. Володимира Великого в Рогатині. Наука на курсі безплатня. Зголошення приймає Управа Гімназії в урядових годинах. **Омелян** Бачинський, упр. 1516

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Печатки кавчукові та металеві для парохіяльних урядів, читалень, кооператив та ін. виконує найдешевше Макс Ґлязерман, Львів, Сикстуська 19, телефон 215-03. 1358 4—12

Продам віллю в Ямнім к. Яремча — 6 кімнат з кухнею і 2 кімнати на піддаші зараз. Зголошуватися: інж. Володимир Дутка, Голуховського ч. 46. Станиславів. 1402 9—10

Кавалєрський покій з окремим входом до винайму. Марка 20/I. 1490 3—3

Фортепіяни, піяніна світових виробнеи на складі, Марецький, Баторія 7. 2-11

Плащ і охоронне убрання найдешевше джерело „Палюм", Гетьманська 22, побіч музею. 1452 1—6

Два покої, кухня, комфорт, негайно винайму. Телефон 228—70. 1513 2-2

Господиня, інтеліґентна, в середнім віці, шукає місця до ведення хазяйства за скромною винагородою. Зголошення прошу слати до Адміністрації під „Господиня". 1515 2—1

16-літній хлопець, українець, здоровий, працьовитий з народньою школою вступить до терміну або якоїнебудь праці. Наконечний, Квятківка 17. 1499 2—2

ОГОЛОШЕННЯ.

ОБУВУ першорядну
по небувало низьких цінах
поручає своїм постійним відборцям
Маґазин КРАХА
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15. в подвірю.
Дешево, бо подвірю. 1919 5—10

Чоколяди, цукри, чаєвики й овочі
поручає
„RIVAL" ЛЬВІВ, Коперника 26. Тел. 247-84. 1931 6—6

До винайму
5 покоїв на III. поверсі з повним комфортом у реальности Земельного Банку Гіпотечного, при вул. Словацького ч. 14.
Інформації в ліквідатурі банку. 2—3

КНИЖЕЧКА
Вечірня і Параклис
до ПРЕСВ. БОГОРОДИЦІ
конче потрібна кожному вірному, що хоче брати живу участь у цих Богослуженнях. Ціна 1 пр. 20 сот., 5 примірників з почт. оплатою 1·15 зол. Хто замовляє 50 примірників, дістає 25 % знижки. Замовляти: Адміністр. „Діла", Львів, Ринок 10. 2—3

Д-р Т. Е. Бурачинський
перепровадився
й ординує від тепер при вул. Л. Сапіги 43. II. пов. Тел. 279-70.

Єдине джерело української національної статистики це:

III. Український статистичний річник
УКРАЇНСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО БЮРА

під редакцією: Проф. Д-р З. Кубійовича, Ред. Л. Лукасевича, Ред. Е. Чеховича.

ЗМІСТ: I. Людність і Територія. II. Сільське господарство. III. Гірництво і Промисловість. IV. Торговля й Комунікація. V. Політична й культурна статистика. VI. Покажчик української культури. VII. Miscellanea. VIII. Карта України.

Продають всі українські книгарні в краю і закордоном.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД: Книгарня Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка **ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10.**

Річник має 290 сторінок друку, подає понад 2.000 адрес головніших українських установ та преси в цілому світі. Текст український і англійський.

ЦІНА тільки зол. 1·90 **ЦІНА тільки зол. 1·90**

Вистарчить вплатити належність з пересилкою зол. 2·20 на конто ПКО 4423 Варшава, — Е. Чехович, і Ви отримаєте негайно цю необхідну кожному інтеліґентові книжку.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.